श्री ५ को सरकार

कानून तथा न्याय मन्त्रालय

श्री ५ महाराजाधिराज वीरेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवबाट राष्ट्रिय पञ्चायतको सल्लाह र सम्मतिले बनाइबक्सेको तल लेखिएबमोजिमको ऐन सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गरिएको छ ।

२०४१ सालको ऐन नं १५

स्वस्तिश्री गिरिराजचक्रचूडामणि नरनारायणेत्यादि विविध विरुदावली विराजमान मानोन्नत महेन्द्रमाला परम नेपालप्रतापभास्कर ओजस्विराजन्य परम गौरवमय तेजस्वी त्रिभुवनप्रजातन्त्रश्रीपद परम उज्ज्वल कीर्तिमय नेपालश्रीपद परम प्रोज्ज्वल नेपालतारा परम पवित्र ॐरामपट्ट परम ज्योतिर्मय सुविख्यात त्रिशक्तिपट्ट परम सुप्रसिद्ध प्रबल गोरखादक्षिणबाहु परमाधिपति अतिरथी परम सेनाधिपति श्री श्री श्री श्री श्रीमन्महाराजाधिराज वीरेन्द्र वीर विक्रम शाहदेव देवानाम् सदा समरविजयिनाम् ।

अन्तःशुल्क ऐन, २०१५ लाई संशोधन गर्न बनेको ऐन

प्रस्तावना : अन्तःशुल्क ऐन, २०१५ लाई संशोधन गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

श्री ५ महाराजाधिराज वीरेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवबाट राष्ट्रिय पञ्चायतको सल्लाह र सम्मतिले यो ऐन बनाइबक्सेको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यस ऐनको नाम "अन्तःशुल्क (दोश्रो संशोधन) ऐन, २०४१" रहेको छ ।

(२) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. अन्तःशुल्क ऐन, २०१५ को दफा २ मा संशोधन : अन्तःशुल्क ऐन, २०१५ (यसपछि "मूल ऐन" भनिएको) को दफा २ को,–

(१) खण्ड (क) को सट्टा देहायको खण्ड (क) राखिएको छः–

"(क) "अन्तःशुल्क लाग्ने पदार्थ" भन्नाले यो ऐन वा प्रचलित कानूनबमोजिम अन्तःशुल्क लाग्ने पदार्थ सम्झनुपर्छ ।"

(२) खण्ड (ख) को सट्टा देहायको खण्ड (ख) राखिएको छः–

अधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

"(ख) "कारखाना" भन्नाले अन्तःशुल्क लाग्ने पदार्थ उत्पादन गर्ने टहरा, घर, जग्गा र त्यसको लगापात वा त्यसले चर्चेको क्षेत्र वा त्यसको कुनै भाग सम्झनुपर्छ र सो शब्दले अन्तःशुल्क लाग्ने पदार्थको उत्पादनको प्रक्रयासित सम्बन्धित ठाउँ र त्यस्तो पदार्थ थन्क्याउने गोदाम समेतलाई जनाउँछ ।"

(३) खण्ड (ग) पछि देहायको खण्ड (ग१) थपिएको छः–

"(ग१) "अन्तःशुल्क अधिकारी" भन्नाले यस ऐनको प्रयोजनको लागि श्री ५ को सरकारले नियुक्ति गरेको अन्तःशुल्क अधिकारी, प्रमुख अन्तःशुल्क अधिकारी र अन्तःशुल्क विभागको महानिर्देशक सम्झनु पर्छ र सो शब्दले अन्तःशुल्क अधिकारीको अधिकार प्रयोग गर्न पाउने गरी श्री ५ को सरकारले तोकेको अन्य कुनै अधिकृत समेतलाई जनाउँछ ।"

३. मूल ऐनको दफा ३ मा संशोधन : मूल ऐनको दफा ३ को सट्टा देहायको दफा ३ राखिएको छः–

"३. अन्तःशुल्क लगाउने र असूल उपर गर्ने : सालबसाली वा कुनै एक सालको निमित्त कुनै पदार्थमा अन्तःशुल्क लगाउने गरी कुनै ऐनबाट व्यवस्था भएमा त्यस्तो अन्तःशुल्क यो ऐन र यस ऐनअन्तर्गत बनेको नियमबमोजिम असूल उपर गरिनेछ ।"

४. मूल ऐनमा दफा ३क. थप : मूल ऐनको दफा ३ पछि देहायको दफा ३क. थपिएको छः–

"३क. अन्तःशुल्क अधिकारीको नियुक्ति : (१) यस ऐनको प्रयोजनको लागि श्री ५ को सरकारले आवश्यक संख्यामा अन्तःशुल्क अधिकारी नियुक्ति गर्न वा अन्तःशुल्क अधिकारीको अधिकार प्रयोग गर्न पाउने गरी कुनै अधिकृतलाई तोक्न सक्नेछ ।

(२) यो दफा प्रारम्भ हुँदाका बखत नियुक्त भैरहेको वा तोकिरहेको अन्तःशुल्क अधिकारीहरू यसै ऐनबमोजिम नियुक्त भएको वा तोकिएको मानिनेछ ।

(३) अन्तःशुल्क अधिकारीको कार्यक्षेत्र श्री ५ को सरकारले तोके बमोजिम हुनेछ । श्री ५ को सरकारले आवश्यक देखेमा कुनै एक क्षेत्रको अन्तःशुल्क अधिकारीको कार्यक्षेत्रभित्र पर्ने काम कारवाई अर्को अन्तःशुल्क अधिकारीद्वारा पनि गराउन सकिनेछ ।

(४) अन्तःशुल्क अधिकारीले आफ्नो अधिकारहरूमध्ये सबै वा केही अधिकार आफूमुनिका कर्मचारीलाई आफ्नो सामान्य रेखदेख तथा नियन्त्रणमा सुम्पन सक्नेछ ।

आधिकारिक मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(५) अन्तःशुल्क अधिकारीले आफ्नो अधिकार आफूमुनिका कर्मचारीलाई सुम्पने सम्बन्धमा श्री ५ को सरकारबाट खास निर्देशन भएमा सोही बमोजिम गर्नु पर्नेछ ।"

५. मूल ऐनको दफा ६ मा संशोधन : मूल ऐनको दफा ६ को सट्टा देहायको दफा ६ राखिएको छः–

"६. गिरफ्तार वा कब्जा गर्न सकिनेः (१) कसैले यो ऐन विपरीत कुनै घर जग्गा, सवारी वा ठाउँमा अन्तःशुल्क लाग्ने पदार्थहरू बनाई राखेको वा पैदा गरी राखेको वा थन्क्याई राखेको छ भन्ने कुरा आफूलाई विश्वास हुने मनासिव कारण भएमा त्यस्तो घर जग्गा, सवारी वा ठाउँमा खानतलासी लिन र सो काममा सरीक भएको व्यक्तिको गिरफ्तारीको लागि अन्तःशुल्क अधिकारीले आदेश जारी गर्न सक्नेछ । अन्तःशुल्क अधिकारीले त्यसरी आदेश जारी गरी कम्तिमा अन्तःशुल्क कार्यालयको राजपत्र अनङ्कित द्वितीय श्रेणीसम्मका कर्मचारीलाई खटाई जुनसुकै समय त्यस्तो घर जग्गा, सवारी वा ठाउँको खानतलासी गराउन सक्नेछ ।

(२) उप-दफा (१) बमोजिम खानतलासी गर्दा त्यसरी गैरकानूनी तरीकाबाट अन्तःशुल्क लाग्ने पदार्थ बनाउने वा पैदा गर्ने वा थन्क्याउने काम भइरहेको देखिएमा त्यस्तो काममा सरीक भएको व्यक्तिलाई खानतलासी गर्न कर्मचारीले गिरफ्तारी गर्नुका साथै त्यहाँ प्राप्त भएका देहायको सामानहरू आफ्नो कब्जामा लिन सक्नेछः–

(क) बनाइएको वा पैदा गरिएको वा थन्क्याइएको अन्तःशुल्क लाग्ने पदार्थ,

(ख) अन्तःशुल्क लाग्ने पदार्थ बनाउन वा पैदा गर्न वा थन्क्याउनमा प्रयोग गरिएको ज्यावल, मेशीन, भाँडा वर्तन, र

(ग) सार्वजनिक यातायातको सवारीबाहेक त्यस्तो पदार्थको ओसार पसार गर्न वा थन्क्याउनमा प्रयोग गरिएका अन्य सवारी ।

(३) उप-दफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि यस ऐन अन्तर्गतको कुनै अपराध कुनै घर जग्गा, सवारी वा ठाउँमा भई राखेको छ र तुरून्तै केही कारवाई नगरेमा अपराधी भागी जाने वा कसूरको सबूद प्रमाण गायव हुने सम्भावना देखेमा अन्तःशुल्क अधिकारीले सो कुराको पर्चा खडा गरी आफैले वा आफ्नो मातहतका कर्मचारीद्वारा जुनसुकै बखत देहायका कामहरू गर्न गराउन सक्नेछः–

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(क) त्यस्तो घर जग्गा, सवारी वा ठाउँमा प्रवेश गर्न,

(ख) त्यसरी प्रवेश गर्दा बाधा विरोध भएमा त्यस ठाउँमा रहे बसेका स्वास्नी-मानिसलाई त्यहाँबाट हट्न मनासिव माफिकको मौका दिई ढोका वा झ्याल फोरी प्रवेश गर्न,

(ग) कसूरसित सम्बन्धित अन्तःशुल्क लाग्ने पदार्थ र कसूरलाई प्रमाणित गर्न सहायक हुने अन्य सामान र कागजात कब्जा गर्न, र

(घ) अपराध गरेको भनी शङ्का लागेको व्यक्तिलाई खानतलासी वा गिरपतार गर्न ।

(४) यस दफाबमोजिम कुनै घर जग्गा सवारी वा ठाउँमा प्रवेश गर्दा वा तलासी लिंदा समयले भ्याएसम्म सम्बन्धित नगर पञ्चायत, गाउँ पञ्चायत वा बडा समितिका एकजना सदस्य वा त्यस ठाउँका एकजना भलादमी वा कुनै अर्को सरकारी कार्यालयका एक जना कर्मचारीलाई साक्षी राखी गर्नु पर्नेछ ।

(५) यस ऐनअन्तर्गत कसैलाई गिरपतार गरेकोमा वा कुनै व्यक्ति, घर जग्गा, सवारी वा ठाउँको खानतलासी गरेकोमा वा अन्तःशुल्क लाग्ने पदार्थ वा अन्य सामान कब्जा गरेकोमा त्यसरी खानतलासी वा गिरपतार गर्ने अन्तःशुल्क अधिकारीले त्यसको प्रतिवेदन आफूभन्दा एक तहमाथिको अधिकारीसमक्ष सो गिरपतार, खानतलासी वा सामान कब्जा गरेको चौबीस घण्टाभित्र पठाउनु पर्नेछ । अन्तःशुल्क अधिकारीबाहेक निजको मातहतका अन्य कर्मचारीले त्यस्तो काम गरेमा निजले त्यसको प्रतिवेदन त्यस्तो काम गरेको चौबीस घण्टाभित्र अन्तःशुल्क अधिकारीसमक्ष र अन्तःशुल्क विभाग पठाउनु पर्नेछ ।

(६) यो ऐनअन्तर्गतको कसूरको तहकिकातको सम्बन्धमा अन्तःशुल्क अधिकारीलाई प्रचलित कानूनबमोजिम प्रहरी अधिकृतलाई भए सरहको अधिकार हुनेछ ।"

६. मूल ऐनको दफा ९ मा संशोधन : मूल ऐनको दफा ९ मा रहेको "कसूरदारबाट उपर भएको बिगो जरीवानाको सयकडा २५" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "कसूरदारबाट बरामद भएको अन्तःशुल्क लाग्ने पदार्थको मोलको पच्चीस प्रतिशत" भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

७. मूल ऐनको दफा १२ मा संशोधन : मूल ऐनको दफा १२ को सट्टा देहायको दफा १२ राखिएको छः–

२४१
आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

"१२. अरू दण्ड सजाय : (१) कसैले देहायको कसूर गरेमा त्यस्तो व्यक्तिलाई त्यस्तो कसूरको निमित्त छ महीनासम्म कैद वा पाँच हजार रूपैयाँसम्म जरीवाना वा दुवै सजाय हुनेछ र कसूरसंग सम्बन्धित अन्तःशुल्क लाग्ने पदार्थ समेत जफत हुनेछः–

(क) यस ऐनबमोजिम तिर्नुपर्ने अन्तःशुल्क दबाएमा छिपाएमा वा छलेमा, वा

(ख) दफा ४ उल्लंघन गरेमा, वा

(ग) खण्ड (क) वा (ख) मा लेखिएको कसूर गर्न प्रयत्न वा दुरूत्साहन गरेमा ।

(२) कसैले उप-दफा (१) मा उल्लेखित कसूर दोस्रो पटक गरेमा त्यस्तो कसूरको निमित्त हुने सजायको अतिरिक्त अन्तःशुल्क लाग्ने पदार्थ रहेको भाँडा वर्तन, त्यस्तो पदार्थ बनाउन प्रयोग गरिएका ज्यावल, मेशीनहरू र त्यस्तो पदार्थ ओसार पसार गर्न प्रयोग गरिएका सवारीसमेत जफत हुनेछ ।

तर सवारी जफत गर्दा सम्बन्धित व्यक्तिको निजी सवारी नभई भाडाको सवारी प्रयोग भएको रहेछ र सवारीको धनीको अनुमति विना सवारी त्यस्तो काममा प्रयोग भएको रहेछ भने सवारी जफत नगरी सवारीको धनीलाई निजले पाउने भाडाको दोब्बर जरीवाना हुनेछ ।"

८. मूल ऐनमा दफा १२ क. थप : मल ऐनको दफा १२ पछि देहायको दफा १२ क. थपिएको छः–

"१२क. मुद्दा हेर्ने अधिकारी : (१) दफा ११ अन्तर्गतको मुद्दामा शुरू कारवाई र किनारा गर्ने अधिकार श्री ५ को सरकार वा श्री ५ सरकारबाट तोकिदिएको अधिकारीलाई र सो बाहेक यस ऐनअन्तर्गतका अन्य मुद्दाहरूको शुरू कारवाई र किनारा गर्ने अधिकार अन्तःशुल्क अधिकारीलाई हुनेछ ।

(२) उप-दफा (१) बमोजिम शुरू कारवाई र किनारा गर्ने अधिकारीलाई प्रचलित कानूनबमोजिम जिल्ला अदालतलाई भए सरहको अधिकार प्राप्त हुनेछ ।"

९. मूल ऐनको दफा १३ मा संशोधन : मूल ऐनको दफा १३ को सट्टा देहायको दफा १३ राखिएको छः–

"१३. पुनरावेदन : यस ऐनबमोजिम अन्तःशुल्क अधिकारीले गरेको निर्णय उपर राजस्व न्यायाधिकरणमा र श्री ५ को सरकार वा श्री ५ को सरकारले तोकिदिएको अधिकारीले गरेको निर्णय उपर क्षेत्रीय अदालतमा पुनरावेदन लाग्नेछ ।"

१०. मूल ऐनको दफा १५ मा संशोधन : मल ऐनको दफा १५ को सट्टा देहायको दफा १५ राखिएको छः–

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

"१५. बाँकी रकम सरकारी बाँकी सरह असूल गर्ने : यो ऐन वा यस ऐनअन्तर्गत बनेको नियमबमोजिम कुनै व्यक्तिले श्री ५ को सरकारलाई तिर्नु बुझाउनु पर्ने रकम नतिरी नबुझाई बाँकी राखेमा त्यस्तो रकम निजबाट अन्तःशुल्क अधिकारीले सरकारी बाँकी सरह असूल उपर गर्नेछ ।"

११. मूल ऐनको दफा १८ मा संशोधन : मूल ऐनको दफा १८ को सट्टा देहायको दफा १८ राखिएको छः–

"१८. अन्तःशुल्क छूट दिने : (१) श्री ५ को सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशित गरी तोकेको कुनै व्यक्तिले प्रयोग गर्ने पदार्थमा लाग्ने अन्तःशुल्क पूर्ण वा आंशिक रूपले छूट दिन सक्नेछ ।

(२) प्रचलित कानूनबमोजिम कुनै उद्योगले उत्पादन गरेको पदार्थमा पूर्ण वा आंशिक रूपले अन्तःशुल्क छूट पाउने भएमा सोहीबमोजिम अन्तःशुल्क छूट दिइनेछ ।"

१२. रूपान्तर : मूल ऐनमा प्रयोग भएका देहायका शब्दहरूको सट्टा देहायका शब्दहरू राखिएका छन्ः–

(क) "तोकिएको अड्डा" को सट्टा "अन्तःशुल्क कार्यालय"

(ख) "लाइसेन्सको" सट्टा "अनुज्ञापत्र"

(ग) "रिन्यूको" सट्टा "नवीकरण" ।

१३. खारेजी : मूल ऐनको दफा ७ खारेज गरिएको छ ।

आज्ञाले,

ध्रुववरसिंह थापा

श्री ५ को सरकारको सचिव

लालमोहर सदर मितिः– २०४१।७।२७।२

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।